

آینة

جمهوری اسلامی

سرمقاله: «جای مدرس خالی»

امسال سازمان تامین اجتماعی متعلق به کارگران و مستمری‌بگیران است که از اقبال ضعیف جامعه هستند و با مشکلات زیادی مواجه می‌باشند و کسی حق ندارد با این اموال چنین بلزوبخشش‌هایی کند، بدل‌بخشش‌هایی که قطعا با هدف نمک‌گیر کردن نمایندگان و مساعداختن نظرشان نسبت به پرداخت‌کننده این پول‌ها صورت گرفته است. این انحراف که با استفاده از بیت‌المال و با ابزار پولی صورت می‌گیرد، عامل بسیار مهمی برای آن کار انداختن مجلس و ختنی‌ساختن قدرت قوه قانونگذاری و نظارتی کشور است. چنین انحراف خطرناکی نباید در مجلس نظام جمهوری اسلامی وجود داشته باشد. به خاطر آنچه در سال‌های اخیر در مجالس هفتم تا نهم پیش آمده، علاوه بر آن دسته از نمایندگان که مرتکب خلاف شده‌اند، قطعا رؤسای مجلس و اعضای هیات‌رئیسه نیز باید پاسخگو باشند. آنها با از این انحراف مطلع بودند یا نبودند. در صورت اول سوال اینست که چرا مانع نشدند؟ و در صورت دوم سوال اینست که پس چرا بر صندلی‌های ریاست و هیات‌رئیسه تکیه زدند؟ تاسف بالاتر اینست که گوشه‌ای از سواستفاده‌های مالی عده‌ای از نمایندگان مجلس در ایام سالگرد شهادت آیت‌الله مدرس افشا شد و متولیان مجلس شورای اسلامی در آن ایام به جای آنکه در برابر مدرس از اینکه نتوانسته‌اند راه او را ادامه بدهند ابراز شرمساری کنند، فقط از ویژگی‌های آن بزرگوار داد سخن دادند، بر خلاف مردم که اسامی در ایام سالگرد شهادت مدرس با حسرت و آه گفتند: جای مدرس خالی!

ایران

سرمقاله: «چالش با ۳ کرکن توانمند دولت»؛ ابراهیم بهشتی

روز یکشنبه ۱۷آذر همزمان با تقدیم لایحه بودجه به مجلس، وزیر امور اقتصادی و دارایی از نمایندگان کارت زرد گرفت و تعدادی از نمایندگان مجلس هم در تذکری خواستار تجدیدنظر رئیس‌جمهوری در مهارسازی با محدوداد ظرفیت وزیر امورخارجه شدند. ظرفیت نیز فردا در حالی‌که دور جدید مذاکرات کارشناسان ایران و گروه ۵+۱ آغاز می‌شود برای چندمین‌بار به مجلس می‌رود تا به سوال نمایندگان کمیسیون امنیت ملی پاسخ دهد. احضار و طرح سوال‌ها از وزیر علوم نیز همچنان ادامه دارد. به این ترتیب سرکن مهم کلینیه در معرض فشار سیاسی طیفی از نمایندگان مجلس قرار گرفته‌اند. شمار دفعات احضار وزیر علوم به کمیسیون آموزش مجلس به اندازه‌ای بوده که برخی ناظران گفته‌اند دکتر فرجی‌دانا بیشترین اوقات دوره کوتاه وزارتش را در پهارس‌گاه گذراند است. سرکن نیز روحانی که این روزها محل چالش بهارستانی‌ها قرار گرفته‌اند در دوره کوتاه عمر دولت یازدهم بیشترین تحرک و بازدهی را در حوزه مسوولیت خود داشته‌اند و رئیس‌جمهوری نیز رضایت‌مندی خویش را از پیشرفت در این سه حوزه اعلام کرده است.

عصر

یادداشت: «اراده ملی در تحقق ارقام بودجه‌ای»؛ فرشادمومنی

می‌توان در چارچوب رعایت انصاف این مساله را در نظر گرفت که دولت به وجه شکلی مساله یعنی اهتمام به تقدیم به‌موقع لایحه بودجه اولویت داد است و بدیهی است که برای حرکت به سمت اصلاحات بنیادی تر این دولت نیاز به زمان دارد. باید امیدوار بود نمایندگان محترم مجلس که امکان فرصت کافی برای بررسی لایحه بودجه را دارند در زمینه معورق‌رادرادن انگشت کندتری برای تعمیق بخشیدن به مشکلات ساختاری در بودجه ۹۳ گام‌های وناچیز را بردارند تا مشخص شود یک اراده ملی برای اصلاح و تصحیح اشتباهات فاحش گذشته که در آن اراده‌ها به طرز افراطی اشفاف بر آورد می‌شد، وجود دارد. تا انشالله در یک زمان مناسب و در راستای طراحی یک نظام بودجه‌ریزی توسعه‌گرا با مشارکت همگان گام‌های مؤثرتری در آینده برداشته شود.

تازه

یادداشت: «ما و حقوق بشر»؛ حسین میرمحمدصادقی
مساله حقوق‌بشر از مژده‌ای است که از سالیان دور وجود داشته و همواره ادیان الهی بر آن تاکید کردند. در مجامع حقوق‌بشری نهادنمندن نقض حقوق‌بشر در یک کشور مهم بوده و دولتها باید مکانیسم‌ها و سازوکارهایی برای جلوگیری از نقض حقوق‌بشر ب‌وجود آورند و برای کسانی که ناقض حقوق‌بشر محسوب می‌شوند، اقداماتی انجام دهند.بنابر این همه کشورها باید نسبت به این نهادینه‌شدن نقض حقوق‌بشر حساس باشند و بدانند اینکه این سازوکار باید در قوانین و سیستم اجرایی وجود داشته باشد.

صحنه امروز

سرمقاله: «آیا باراک اوباما مودب است؟»؛ سیروس محمودیان

اخیرا دکتر روحانی، رئیس‌جمهور محترم در گفت‌وگو با روزنامه انگلیسی فایننشال تایمز مدعی شده‌اند «اوباما را خیلی باادب و باهوش یافتیم» اگرچه ایشان به صراحت منظور و ابعاد هوشی و ادبی اوباما را مورد اشاره قرار نداده‌اند اما باید گفت هیچ ایرانی وطن‌دوستی حاضر به پذیرش این کلام ناهضم و مخالف منافع ملی از سوی رئیس‌جمهور نیست.

کیتان

سرمقاله: «مسئومیت پشت خاکریز»؛ محمد ایمانی

شخصیت و تفکطح افزای ملت ایران را باید پاش داشت. این مسوولیت همه صاحب‌منصبان به‌ویژه دولتمردان جمهوری‌اسلامی است. عقبه و نکته استراتژیک فرهنگ را نمی‌توان بی‌دیدبان و مرزبان رها کرد؛ که حتی در غرب به ظاهر لیبرال نیز چنین نکرده‌اند. ما از تهدید نظامی و اقتصادی و سیاسی هیچ آسین نمی‌بینیم، اگر که از خاکریز فرهنگی و عقبه اعتقادی غافل نشویم. که ضربتی که با یک اسب تروا یا پیاده کردن چند چترپار در عمق جبهه حریف می‌توان زد با چندلشکر مکانیزه امکنپذیر نیست.

ادامه از صفحه ۳

ایشان شتاب فراوان علمی کشور و پیشرفت‌های علمی یک دهه اخیر را واقعیت مبارکی خواندند که مخالفان ایران نیز به آن ادعان کرده‌اند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با یادآوری سخنان رئیس‌جمهوری در همین زمینه، همه مسئولان کشور به‌ویژه وزیران آموزش عالی و بهداشت و درمان را موظف کردند همه تلاش خود را به کار گیرند تا چرخه پیشرفت علمی کشور کند نشود و هر روز توسعه و سرعت بیشتری یابد.

ایشان افزودند: «واقعیتی به نام «ما می‌توانیم» در روح جوانان کشور موج می‌زند، این امواج نشاط‌آفرین را تقویت کنید تا به باری پروردگار برسیدن کشور به قله‌های علمی و مرجع‌شدن علمی ایران و برپایی تمدن نوین اسلامی، تحقق یابد»

مقام‌معمظم‌رهبری یک توصیه بسیار مهم دیگر هم داشتند و آن اینکه «دانشگاه‌ها به هیچ دلیلی جولانگاه جریان‌های سیاسی نشود چراکه این کار جلوی رشد و شتاب علمی را می‌گیرد»

ایشان خاطر‌نشان کردند: «همچون گذشته اعتقاد داریم جوان به‌ویژه جوان دانشجو موتور محرک تحولات سیاسی- اجتماعی است اما این مساله با تبدیل دانشگاه به محل جولان جریان‌های سیاسی کملا متفاوت است.»

ششمین نکته سخنان مقام‌معمظم‌رهبری در دیدار اعضای شورای‌ایعالی انقلاب فرهنگی، ابراز یک نگرانی شدید و دغدغه عمیق بود: «نگرانی از بی‌توجهی به زبان فارسی و تهاجماتی که به این زبان می‌شود.»

ایشان با انتقاد از کاربرد تعابیر بیگانه در مواقعی که لغت فارسی وجود دارد، افزودند: «متأسفانه کار به جایی رسیده‌است که برخی از به‌کارنبردن اصطلاحات فرنگی احساس خجالت می‌کنند و نام‌ها و تعابیر بیگانه در مسایل مختلف و حتی در مسایل مربوط به کودکان و نوجوانان در حال گسترش است.» حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تاکید کردند: «شورای‌ایعالی انقلاب فرهنگی ضمن مقابله حکیمانه با هرگونه تضعیف و معارضه با زبان عمیق و زیبای فارسی، برای تقویت، گسترش و تحکیم زبان فارسی در همه زمینه‌ها، تلاش ملموس و مجدانهای انجام دهد.» حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در ادامه سخنانشان، وظایف

سیاست

مقام‌معمظم‌رهبری در دیدار رییس و اعضای شورای‌ایعالی انقلاب فرهنگی:

چرخه پیشرفت علمی کشور کند نشود

شورای‌ایعالی انقلاب فرهنگی در زمینه علوم انسانی را یادآور شدند و افزودند: «شورا، به‌عنوان اساسی‌ترین گار، به تدوین مبانی علمی و فلسفی تحول علوم انسانی اقدام کند.»

مقام‌معمظم‌رهبری در آخرین نکته، ضرورت توجه به آسیب‌های اجتماعی و علل فرهنگی آن را خاطر‌نشان کردند و افزودند: «ریشه‌یابی و بررسی راه‌حل‌های مسایلی همچون فسادهای مالی و بزهکاری مورد توجه شورا قرار گیرد.»ایشان در زمینه مسایل اجتماعی، افزایش سن جمعیت کشور را خطری واقعی برشمردند و افزودند: «مسئولان مقابله با کاهش جمعیت جوان کشور را جدی بگیرند و برای آن راه‌حل‌های به موقعی ارایه دهند.»مقام‌معمظم‌رهبری در این دیدار همچنین یاد مرحوم دکتر حسن حبیبی را گرامی داشتند. قبل از سخنان مقام‌معمظم‌رهبری، حجت‌الاسلام والمسلمین روحانی، رییس‌جمهور، شورای‌ایعالی انقلاب‌فرهنگی را بالاترین نهاد سیاستگذاری فرهنگی کشور خواند و گفت: «اگر دولت قصد داشت بهترین مشاوران فرهنگی را برگزیند، نمی‌توانست بهتر از اعضای شورای‌ایعالی انقلاب فرهنگی را انتخاب کند.»

صندلی «حبیب» همچنان خالی است

بحران مدیریت در اردوگاه اصولگرایان

است اما شخصیت‌هایی - حالا کمی با فاصله - وجود دارند که بتوانند جانشین آقای عسگرولادی شوند»

رهبران پیشین در حاشیه

جدا ای از رخت برپسندن چهره‌های تاثیرگذار جریان اصولگرا، به‌عنوان عاملی در ایجاد شکاف و تشکیل گروه‌های کوچک‌تر سیاسی در این جریان، ظهور اصولگرایان جوان و تلاش برای به‌دست گرفتن قدرت نیز، در کم‌رنگ‌ترشدن نقش سنی‌های این جریان موثر بوده است. راست‌های جوان تلاش دارند تا پرچم اصولگرایی را از دست رهبران پیشینی خود بگیرند چراکه این طیف، قدیمی‌ها را متهم به «مخاطفه کاری» و دست‌شستن از «آرمان‌ها» می‌کنند. جبهه پایدار، به‌عنوان راس آن، شخصیتی که برای اعضای بدنه و رده‌های پایین‌تر، «کارت‌یوماتیک» به شمار می‌رود جای می‌گیرد. بیشتر تلاش راس هرم نیز به حفظ یکپارچگی و وحدت در چارچوب ایدئولوژی موردنظر صرف می‌شود. گاه برای هماهنگ‌سازی این نوع ساختار با الزامات جدید، رویه‌هایی مموکراتیکی نیز از سوی رهبران این نوع احزاب و گروه‌ها در نظر گرفته می‌شود. با این همه تصمیم‌سازی کلیدی در این قبیل تشک‌ها، اغلب از طریق فرآیندهای سنتی و ریش‌سفیدی انجام می‌شود.

در میان جریان‌های سیاسی کنونی در ایران، بیشتر گروه‌های سیاسی اصولگرا با این مساله درگیرند. جدای از مشکل جانشینی در جبهه پیروان، جریان «اصولگرا» از سال ۸۴ تاکنون در بحران «مدیریت واحد» بهسر می‌برد. جبهه پیروان خط امام (ره) و رهبری (انتقادی از حدود ۱۶ گروه سیاسی اصولگرا) که حزب مؤتلفه اسلامی، جامعه اسلامی مهندسين، جامعه اسلامی کارمندان و جامعه زنبب از گروه‌های مشهور عضو این جبهه‌اند، امروز علاوه بر مشکلات ساختاری (به‌ویژه از نظر مدیریت، رویه‌های مدیریتی که از گرفته، از نداشتن شخصیتی کاربزمابرای جانشینی «حبیب‌الله عسگرولادی» رنج می‌برد.

شخصیت‌هایی برای جانشینی «عسگرولادی» وجود دارند
سید کمال سجادی سخنگوی جبهه پیروان خط امام و رهبری دربارهٔ سازوکار انتخاب جانشین عسگرولادی به «شرق» گفت: ما به تشک‌ها اعلام کردیم که اگر می‌خواهند کسی را از شورای مرکزی خود پیشنهاد دهند و هفته گذشته برخی تشک‌ها نظر خود را مطرح کردند و بررسی‌ها همچنان ادامه دارد تا بعد از مراسم چهل‌م درگذشت مرحوم عسگرولادی اگر کسانی کاندیدا باشند به رای دبیران کل بگذاریم و دبیر کل جبهه مشخص شود» او دلیل فرآیند طولانی‌شدن تعیین جانشین عسگرولادی را اینطور عنوان کرد که: «این مساله به خاطر ملاحظات خود ما نسبت به درگذشت مرحوم عسگرولادی بود، سجادی افزود: «برخی افراد به صورت تلقوه برای دبیرکلی مطرح هستند کسانی مثل آقای باهنر، اما تاکید بر این است که افراد دبیرکل یا عضو جبهه باشند در غیر این صورت باید اساسنامه بررسی شود.» سخنگوی جبهه پیروان درباره اینکه آیا جایگزین مناسبی برای جانشینی مرحوم عسگرولادی وجود دارد؟، گفت: «آقای عسگرولادی شخصیت منحصربفردی بود و پیدا کردن جایگزین برای ایشان، مشکل

۴ برای جانشینی مرحوم «عسگرولادی» چه کسی انتخاب می‌شود؟

ما روز پنجشنبه جلسه‌ای با دوستان خواهیم داشت که انشالله به‌زودی نتیجه مشخص می‌شود.

۴ چرا مدت‌زمان تعیین دبیرکل جدید برای جبهه پیروان آنقدر طولانی‌شد؟

ما هفته اول که درگیر مراسم درگذشت مرحوم «عسگرولای» بودیم پس از آن هم عاوش‌را و تاسوعا بود. فکر نمی‌کنم طولانی شده باشد، در ضمن برخی محددات رقابتی و عواملی حداث‌عادل در یک بخشی از رای این جبهه را به خود اختصاص می‌دادند و همین اختلاف‌نظر مانع اعلام رسمی حمایت از شخصی واحد شد. آیت‌الله مصباح‌یزدی که رهبری معنوی جبهه جوان پایدار (به‌عنوان شخصیت کاربزمای در این جبهه) را برعهده دارد در سال‌های اخیر، نقش پررنگ‌تری نسبت به دیگر رهبران جریان اصولگرا چون «آیت‌الله مهدوی کنی» «دبیرکل جامعه روحانیت مبارز و «آیت‌الله یزدی» دبیرکل جامعه مدرسین، ایفا کرده است. این نقش‌آفرینی و اصرار بر مواضع تا آنجا پیش رفت که آیت‌الله یزدی پس از انتخابات در گفت‌وگویی با خبرگزاری «مهرا» از «پیش‌رفتن جامعه مدرسین تا مرز تجزیه» سخن گفت. شاید دلیل سکوت آیت‌الله مهدوی کنی، دبیرکل جامعه روحانیت مبارز را نیز در همین راستا باید ازبایی کرد. در جبهه پایدار بنظر قاعده اساسی این است که همه باید دارای یک اعتقاد و عملکردی واحد و تعیین‌شده بوده و مرزبندی‌ها نیز به‌طور کامل در آن مشخص شده باشد. بر همین اساس می‌توان حمله به حبیب‌الله عسگرولادی به‌خاطر اظهارنظر‌های متفاوت درباره حوادث سال ۸۸ و محریسن موسوی و مهدی کروی، به‌یاد اساسنامه بررسی شود.» سخنگوی جبهه پیروان (غالبه ۲۲ بهمن قم) و موضوع‌گری‌های تند نمایندگان این جبهه در مجلس در رابطه با وزری پیشنهادی حسن روحانی، رئیس‌جمهوری را در کرد کرد.

۴ گزینه‌ها چه کسانی بودند؟
دوستانی از تشک‌های مختلف جبهه که حدود ۱۶ تشک‌کل است کاندیدا بودند، اما همانطور که گفتیم فضا به سمتی رفته که به اجماع برسیم. انشالله روز پنجشنبه‌م مشخص می‌شود.

۴ با ناطق‌نوری هم در این زمینه صحبت شد؟
آقای ناطق به‌صورت کلی مورد قبول اعضای جبهه هستند، اینکه اگر ایشان می‌پذیرفتند باید به سمت بررسی اساسنامه می‌رفتم. اما دوستانی که با ایشان صحبت کرده بودند، ایشان قبول نکرده‌اند و از آنجا که این موضوع محرز شده، به سمت یکی از اعضای خود جبهه پیروان رفتند.

۴ سازوکار انتخاب دبیرکل چگونه است؟
هر یک از دبیران کل می‌توانند کاندیدا شوند و از میان این افراد رای‌گیری می‌شود. خوشبختانه اکنون فضا به سمت اجاب‌است رفته است. توافق و اجماع بهتر از تکرر کاندیداجامع است. یک نفر با رای شکنده انتخاب شود، اجماع معقول تر است.

روحانی با اشاره به مصوبات بسیار موفق شورا به‌ویژه درخصوص تولید علم و فناوری تاکید کرد: «دولت مصمم است اقدامات مجدانه‌ای را برای تکمیل چرخه علم و فناوری در کشور و تولید ثروت از علم و افزایش قدرت ملی، انجام دهد.» رئیس‌جمهوری با تاکید بر عزم دولت برای اجرای مصوبات شورای‌ایعالی انقلاب فرهنگی خاطر‌نشان کرد: «از جمله اسناد شورا، سند مربوط به نخبگان است که دولت برای اجرایی‌شدن آن و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان اقدام خواهد کرد.» روحانی یکی از رویکردهای دولت را تهیه پیوست فرهنگی برای مسایل اجرایی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی دانست و با اشاره به اهتمام دولت برای صیانت از باورهای دینی و اخلاقی، افزود: اما متعقدیم باورهای دینی باید در کنار عقلانیت و اعتدال، از افراطی‌گری و خرافه‌گرایی و شعارزدگی فاصله بگیرد.» رییس‌جمهوری با اشاره به نقش مردم در مسایل فرهنگی و همچنین وظیفه‌نظارتی شورای‌ایعالی انقلاب فرهنگی، موضوعات نهاد خانواده و آموزش و پرورش را دارای اهمیت ویژه برشمرد و تاکید کرد: «اصلاح فرهنگ عمومی جامعه از طریق فرهنگ‌سازی در خانواده‌ها و مدارس امکان‌پذیر است.»

محسن کوهکن

محسن کوهکن عضو جبهه پیروان خط امام و رهبری در گفت‌وگو با «شرق»:

برای جانشینی عسگرولادی به اجماع نزدیک شدیم

۴ پس شما متعقدید اجماع بهتر از رای‌گیری است؟

رای‌گیری یک روش است اما صرف وقت برای مذاکره و لای‌کردن برای اجماع عقلانی‌تر است و بازتابش در تعاملات هم بیشتر است.

۴ آقای عسگرولادی در جریان اصولگرایی شخصیت ویز‌ای بودند. به نظر نان کسی که مورد اجماع همه باشد به‌عنوان جانشین آقای عسگرولادی پیدای می‌شود؟
پیدا شده است. آقای عسگرولادی شخصیت برجسته و ویژه‌ای بود اما خودشان هم بارها بر اینکه افراد دیگری دبیرکل شوند تاکید داشتند ولی با توجه به شخصیت و جایگاهی که مرحوم عسگرولادی داشتند کسی حاضر به این کار نمی‌شد. الان جبهه به سمت اجاع رفته و هیچ‌گونه رقابت یا نگرانی‌ای از بابت جانشینی آقای عسگرولادی وجود ندارد.

۴ به نظر شما شخص محوری و اینکه رهبری جریان اصولگرا به افراد دارای ویژگی‌های خاص یا کاربزمایتک در این جریان منتهی شود آسیب‌زرا نیست؟

از یک جهت حرف شما درست است. تشک‌های اسلامی همواره نگاه‌های آرمانگرایانه دارند و همین باعث می‌شد سراغ شخصیت‌هایی که دارای کاربزمای و ویژگی‌های خاصی هستند بروند. ما هرچه از انقلاب فاصله می‌گیریم به‌خاطر فضایی که آن زمان بود خب شخصیت‌هایی‌مثل عسگرولادی‌منحصربفرده‌هستند، اما در جبهه برای جانشینی آقای عسگرولادی هستند کسانی که در جای خود شخصیت‌های برجسته‌ای هستند

کملا قانونی و حسب ارایه رسید صورت گرفته است. اگر مرتضوی برای شخص من ادعا دارد که پول و بن و کارت هدیه‌ای پرداخت کرده، لطفا مستنداتش را رو کند.» او همچنین در پاسخ به پرسش «شرق» مبنی بر اینکه شما دریافت هرگونه کمک مالی از شخص مرتضوی را رد می‌کنید می‌گوید: «چنین مساله‌ای از اساس غلط است و من آن را تکذیب می‌کنم.»او همچنین به جلسه ۱۳ ساعته‌ای باسید مرتضوی اشاره دارد و تخصص او را آسمان به رسمان بافتن می‌دانند: «مرتضوی حرفی برای قانع کردن تیم تحقیق وتقص‌نداشت و در جلسه‌ها تنها وقت‌کشی می‌کرد.» «فارس» به نقل از مرتضوی گزارش داده که هدایای ارایه‌شده به نمایندگان از محل بودجه غیرشمول در اختیار مدیرعامل در همه دوره‌های مجلس پرداخت شده و غیرقانونی نبوده است.

ماجرای تفحص از تأمین اجتماعی حالا با اسناد تازه‌ای که مرتضوی رو کرده، وارد فاز تازه‌ای شده و باید دید آیا اعضای کمیته تفحص - که البته اسناد مرتبط به دریافت هدایای ۲۸۵ نماینده را در گزارش تحقیق وتقص‌ن آورده‌اند- جزئیات بیشتری در این زمینه ارایه خواهند کرد یا نه؟

ادامه از صفحه اول

گریز «ماندلا» از زندان نفس

مگر آنکه در پناه قدرت توانسته باشد حقی را برپا ساخته و جانی دوباره بخشد. به قول حضرت مولانا «ماندلا» خود را از: «آخر» خود دور ساخت تا توانسته باشد به «آخر» خویش نزدیک شود، او از زندان نفس برود اما بتواند زندان تن خود را به زیارتگاهی برای عبودیت و رهایی همه مقیدوساهیوستستان تاریخ بدل سازد و مراسم تشییع پیکر خود به‌عنوان یک سیاهیوست و نه رئیس کشور را به کم‌نظرترین مراسم تاریخی و مقبره خویش را در شمار برجسته‌ترین نشان‌های معنوی جهان معاصر در خاطره‌ها به ثبت رساندد. امید که راه کرامت‌جو و آزادیخواهش، برپرهروماندد.

«مادی‌ا» در ۴پرده

این امری بود که غالباً در جهان‌سوم و به خصوص در کشورهای تازه استقلال‌یافته با تغییرحکومت دادمدهده در آفریقا امری بسیار کم‌نظر بود. در این مرحله ماندلا وظیفه سختی را به عهده داشت. او ضمن آن که اعلام عفو عمومی کرد و سعی کرد زخم‌های عمیق به‌جامانده از دوران آپارتاید را ترمیم بخشدید و درمان کند، اصرار داشت که به جنایات و جرایم قابل پیگیری قضایی دوران گذشته نیز رسیدگی و مجرمان و جنایتکاران به‌سزای اعمال خود برسند. او ضمن ترویج فرهنگ بخشش و فراموش نکردن، اصرار بر احقاق حق قربانیان و خانواده‌های آنان داشت، همچنین اصرار داشت که این احقاق حق از طریق قانون انجام شود و وسیله‌ای برای قانون‌شکنی و خودسری نشود. با پایان یافتن دوران ریاست‌جمهوری، ماندلا از یک انقلابی، سیاستمدار و دولتمرد به یک مردش و صلح‌جطلبی تبدیل و فاز چهارم حیات عمومی او آغاز شد. شخصیتی که در سراسر جهان نماد رواداری، مدارا و تبدیل چالش‌ها و تهدیدها به فرصت و مجال گفت‌وگو شد. مادی‌ا در این دوره به خوبی نشان داد که چگونه یک انقلابی، سیاستمدار و دولتمرد می‌تواند با نگرش و عمل خود، حتی پس از پایان عمر حرفه‌ای سیاسی خود نیز محبوب جهانیان بماند و با فتح واقعی و طبیعی قلوب و آذهان، همچنان تیت‌رنخست رسانه‌های جهان را از آن خود کند. شخصیت و شرافت انسانی ماندلا به حدی بود که در سوگ او حتی کسانی که در زمان حیات او با او دشمنی ورزیده بودند نیز مجبور به ستایش او شدند و جرات و مجال انتقاد از او را به خود ندادند. حضور بیش از صدفرز از رهبران سیاسی با دیدگاه‌ها و مواضع مختلف از سراسر جهان در مراسم یادبود او نشان‌دهنده لوح عظمت انسانی است که عظمتش را نه از طریق قدرت که از طریق تسخیر قلب و ذهن جهانیان کسب کرده بود.

حقوق و وظایف شهروندی

نگارنده به‌عنوان یک ایرانی که به هر علت مقیم خارج از کشور شده و همواره مسایل و موضوعات میهن را دنبال می‌کند مایل است از نگاه یک شهروند ایرانی به دعوت معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری پاسخ گفته و نقصدی بر این ویرایش اولیه تقدیم کند. به امید اینکه مورد توجه معاونت حقوقی قرار گیرد. در زمانی که آقای حسن روحانی تنظیم حقوق شهروندی را در شعارهای انتخاباتی مطرح کرد تفاوت بنیادین وی با سایر نامزدهای ایرانی انتخابات ریاست‌جمهوری آشکار شد. انتشار این منشور جدای از کاستی‌های فراوان در آن، یک حسن دارد و آن دامن‌زدن به مناظره‌ای هر چند محدود در مورد مفهوم و وظایف شهروندی است. این مناظره نباید در سطح کارشناسان و اندیشمندان محدود شود بلکه از آن باید به‌عنوان یک فرصت استثنایی برای آموزش عمومی حول مفهوم و وظایف شهروندی بهره جست. آخر، این اولین‌باری است که موضوع تعریف و تدوین حقوق شهروندی در دستور کار یک دولت ایرانی قرار می‌گیرد و عموم مردم فرصت اظهارنظر در مورد آن را پیدا کرده‌اند. از جانب دیگر موضوع تنها به تنظیم و تدوین منشور حقوق شهروندی محدود نمی‌شود بلکه سختی کار از زمانی آغاز می‌شود که آن منشور ویرایش شده و تصویب شده و حالت اجرایی پیدا می‌کند. از آن زمان باید از آن منشور پاسداری کرد تا همچون کودک، دوران رشد و بلوغ خود را طی کرده و بالغ شده و تبدیل به یک مرام اجتماعی شود. بند اول از بخش اول از فصل اول از منشور منتشرشده اتباع ایران را اینگونه تعریف می‌کند: «کلیه اتباع ایران صرفنظر از جنسیت، قومیت، طبقه اجتماعی، نژاد، یا امثال آن از حقوق شهروندی و تضمینات پیش‌بینی‌شده در قوانین و مقررات برخوردار می‌باشند.» این تعریف با تعریف نگارنده از شهروند و حقوق شهروندی در بالا تفاوت جدی دارد و شاید این تفاوت دلیل مهاجرت میلیون‌ها ایرانی به دیگر ممالک باشد و آن به‌رسمیت‌نشناختن تفاوت‌های قذری، عقیدتی، سیاسی و بینشی بین شهروندان یک کشور است. شهروندان یک کشور تنها از جنسیت‌ها، قومیت‌ها، طبقات اجتماعی و نژادهای مختلف تشکیل نمی‌شوند بلکه در میان همان جنسیت‌ها، طبقات، قومیت‌ها و نژادها گروه‌ها و افرادی یافت می‌شوند که دارای عقاید سیاسی و مذهبی متفاوتی با تعریف رسمی هستند ولی خود را شهروند و تبعه ایران می‌دانند، مالیات پرداخت می‌کنند، به خدمت نظام‌وظیفه می‌روند و همانند سایر اتباع این جامعه در فرازوتنشیب‌های این مملکت سهم دارند. سکوت تنظیم‌کنندگان این پیش‌نویس، که عنوان معاونت حقوقی را دارند و نادیده‌گرفتن این حق از حقوق شهروندی نشان می‌دهد که این منشور نسبت به حقوق مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی هم کوتاه آمده است.

ادامه در صفحه ۱۴